

پوهنتون رنا

معاونت علمی تدریسی

ریاست دانشکده حقوق و علوم سیاسی

کمیته فرعی تضمین کیفیت حقوق و علوم سیاسی

پلان استراتژیک پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا

بهار 1399-1403

مطالب	فهرست صفحه
1.....	مقدمه اول
2.....	قسمت اول: دیدگاه و مأموریت
2.....	دیدگاه:
2.....	مأموریت:
2.....	قسمت دوم: رسالت و اهداف پوهنځی حقوق و علوم سیاسی
2.....	الف. اهداف استراتژیک
3.....	ب. اهداف زیرمجموعی
3.....	ج. اهداف پوهنځی حقوق و علوم سیاسی به لحاظ زمانی
3.....	1. اهداف کوتاهمدت
4.....	2. اهداف میانمدت
4.....	3. اهداف درازمدت

- 4 ..... د. مقایسه‌ی اهداف تعیین‌شده‌ی پوهنچی با پوهنتون
- 4 ..... قسمت سوم: تجزیه و تحلیل شرایط محیطی
- 5 ..... الف. محیط یا جو سیاسی
- 5 ..... ب. محیط یا جو اقتصادی-اجتماعی
- 6 ..... ج. فضای فرهنگی
- 6 ..... قسمت چهارم: تجزیه و تحلیل منابع و امکانات
- 6 ..... الف. امکانات مادی
- 6 ..... ب. امکانات معنوی
- 7 ..... قسمت پنجم: نیازها و پویایی لازم در آینده
- 7 ..... قسمت ششم: اجرای استراتژی مطلوب
- 7 ..... قسمت هفتم: نقاط قوت و ضعف
- 7 ..... 1. نقاط قوت
- 7 ..... 2. نقاط ضعف
- 7 ..... قسمت هشتم: مباحث مکمل
- 9 ..... منابع:

مقدمه اول

رسیدن به تکامل، جزء مسایل فطری هر انسان است. این مهم، جز از طریق داشتن چهارچوبه‌ی مشخص و معتبر قابل تحقق نیست. بدین لحاظ، نهادها و سازمان‌ها (حکومتی و غیرحکومتی) در تمام دنیا، روی روشمندسازی عملکرد خویش، خطمشی‌هایی را ترسیم و سپس اجرا می‌کنند.

هدف از ترتیب پلان حاضر، رعایت اصول و پرنسپ‌های تحصیلات عالی در زمینه‌های مربوطه، شفافیت کاری، پاسخگویی قانونمند به مقامات با صلاحیت این پوهنتون، ارتقای کیفیت سیستم اکادمیک پوهنچی و کارآمدی هرچه بهتر و بیشتر فعالیت‌های کارگزاران علمی در امر ارتقای ظرفیت محصلین می‌باشد. پلان استراتژیک پیش‌رو، در واقع مسیر تکاملی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا را برای مدت پنج سال را تعریف می‌کند. این پلان به منظور تعریف و تشخیص مسیر رشد افقی و عمودی این پوهنچی در آینده تدوین یافته است. در فرایند تدوین این پلان، دیدگاه و ابرازنظرهای از کارفرمایان، اساتید، محصلان، فارغان و سایر بخش‌ها و کارگزاری‌های مربوطه دریافت شده و بعد از تجزیه و تحلیل، پلان حاضر تدوین یافته است.

این پلان پس از تکمیل پرسش‌نامه‌های ارسال شده به کارفرمایان و سایر شخصیت‌های مربوطه و نیز ارسال دوباره آن‌ها به دیپارتمنت اداره و دیپلماسی و دیپارتمنت قضا و سارنوالی تکمیل و به شورای علمی جهت تصویب ارایه شده است. سوالات و پرسش‌نامه‌ی دیپارتمنت‌ها به منظور تعدیل نصاب این پوهنچی (به صورت اختصاصی دیپارتمنت‌ها) و نیز تدوین پلان استراتژیک پوهنچی متذکره در نهادهایی چون ستره محکمه، لوی سارنوالی، وزارت عدلیه، اکادمی علوم، وزارت امور خارجه، اداره امور ریاست جمهوری افغانستان، محصلین فارغ التحصیل، استادان و محصلان فرستاده شده و گزارش کنونی، نتیجه‌ی مروری بر پرسش‌نامه‌های مذکور می‌باشد.

پرسش‌نامه‌های که در آن از دانش نظری و عملی، مهارت‌ها، بازار کار، نصاب و سایر مسایل از نهادهای کارفرما پرسیده شده است، یافته‌های آن در ذیل این متن (گزارش تحلیلی) تحریر یافته و مزید بر نصاب درسی پوهنچی، پلان استراتژیک آن نیز که در برگیرنده سال‌های 1399 تا 1403 خورشیدی می‌باشد، بر طبق یافته‌های یادشده، تدوین یافته است.

قابل ذکر است که علاوه بر یافته‌های تحقیق از نهادها و مجراهای فوق‌الذکر، برای تدوین هرچه بهتر پلان استراتژیک پوهنچی حقوق و علوم سیاسی نگاهی بر یافته‌های مرور دوره ای به شمول سال‌های 1394 تا اخیر 1397 خورشیدی و به همین شکل یافته‌های نظارت سالانه (صرفاً از جریان سال 1397) نیز صورت گرفته است.

نکاتی چون ارتقای ظرفیت استادان، ارتقای مهارت‌های محصلان همچون زبان‌های مهم بین‌المللی و تکنالوژی، تغییر زبان درسی پوهنچی به انگلیسی (بخصوص به سمسترهای اخیر لیسانس)، ایجاد مراکز تحقیقات علمی و تقویت بعد پژوهشی پوهنچی به تاسی از یافته‌های تحقیق بر طبق گزارش فوق، درج پلان استراتژیک پوهنچی حقوق و علوم سیاسی گردیده است.

این پلان، دارای هشت قسمت می‌باشد؛ به گونه‌ای که در آن دیدگاه و ماموریت پوهنچی، اهداف پوهنچی، تجزیه و تحلیل از وضعیت، نقاط قوت و ضعف، نکات متمم و... مطرح شده است.

قسمت اول: دیدگاه و مأموریت دیدگاه:

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی در تلاش نیل به نتایج عالی و مفید برای جامعه و کشور از مجرای آموزش و پژوهش بوده تا باشد عده‌ای از کادرهای تأثیرگذار را در حوزه‌های حقوقی و سیاسی برای دولت و جامعه معرفی نموده و نیز در تولید و اشاعه‌ی علوم حقوقی و سیاسی سهم فعال داشته باشد.

مأموریت:

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی تدریس ثمربخش، پژوهش‌های علمی بویژه از نوع پژوهش‌های کاربردی، تلفیق درس‌های نظری و عملی و همچنان سرمایه‌گذاری انسانی به منظور اصلاح در کنش فردی و جمعی افراد را به عنوان رسالت و مأموریت خود قلمداد نموده و در روشنایی مؤلفه‌های مزبور فعالیت می‌نماید.

قسمت دوم: رسالت و اهداف پوهنهی حقوق و علوم سیاسی

پوهنهی حقوق و علوم سیاسی دانشگاه رنا با توجه به منافع عالیای کشور، در پرتو اصول نافذهی وزارت تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان و نیز مرام‌نامه‌ی مدون و استراتژیک پلان مدون پوهنتون رنا، اهداف یا مرام خود را به دو دسته تقسیم می‌نماید؛ که یکی اهداف استراتژیک و کلی است که در واقع اساس یا بنیاد فعالیت‌های پوهنهی مزبور را تشکیل می‌دهد و دیگری اهداف زیرمجموعی است که مسلماً اهداف کلان این پوهنهی را تقویت می‌بخشد. در واقع می‌شود گفت: اهداف زیرمجموعی، مکمل اهداف کلان دانشکده حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا است. در ذیل، شرح دسته‌های کلی و زیرمجموعی اهداف، قابل مطالعه است.

الف. اهداف استراتژیک

1. تولید علم در حوزه‌ی حقوق و سیاست با توجه به معیارهای تعریف‌شده‌ی معاصر و بنا بر امکانات مادی و معنوی پوهنتون؛
2. کاربردی‌سازی دانش حقوقی و سیاسی با توجه به معیارهای بین‌المللی و نیازهای جامعه و کشور؛
3. ارتقای ظرفیت متقاضیان و محصلین این پوهنهی، به گونه‌ای که پاسخگوی جامعه، حکومت و منطقه باشد؛
4. ارتقای سطح برنامه‌های تحصیلی از لیسانس به ماستری و دکتری در حوزه‌های علوم حقوقی و سیاسی – اداری؛
5. ارائه‌ی تدریس معیاری و با کیفیت مطابق به نیازهای جامعه و برابر با استانداردهای بین‌المللی؛
6. معرفی نخبه‌های مفید برای جامعه و حکومت؛

7. معرفی و تقدیم کادرها و شخصیت‌های مفید و موثر در جوامع بیرون از کشور از طریق بین‌المللی‌سازی سیستم؛

8. ایفای نقش اساسی برای گسترش عدالت در سطح جامعه؛

9. ایفای نقش مفید برای آماده‌سازی افراد برای پذیرش آزادی‌های مدنی و حقوق بشری؛

10. ارتقای مهارت‌های لازم محصلان در کنار رشد ظرفیت علمی آنها در عرصه‌های مرتبط با علم سیاست و علم حقوق.

ب. اهداف زیرمجموعی

نکات ذیل به عنوان اهداف زیرمجموعی یا مکمل اهداف کلی پوهنحی حقوق و علوم سیاسی تعریف می‌گردد:

1. کیفی‌سازی و زمانمندسازی نصاب تحصیلی در پرتو اصول و طرز‌العمل‌های لازم‌الاجرای وزارت محترم تحصیلات عالی کشور؛

2. ترویج فرهنگ مطالعه از رهگذر ذهنیت‌سازی اساتید و تدویر سمینارهای علمی – معلوماتی؛

3. ترویج و تقویت رقابت‌های کارساز در عرصه‌ی آموزش و پژوهش میان اساتید و محصلین به گونه‌ی ذات‌البینی؛

4. فراهم‌آوری تسهیلات لازم در جهت تقویت کیفی دیپارتمنت‌های مربوطه؛

5. تدریس و تقویت زبان‌های ملی و بین‌المللی برای رسیدن به فرصت‌های بهتر در گستره‌ی بازار کار داخلی و بین‌المللی (مانند زبان‌های انگلیسی، عربی و در صورت ممکن و نیاز، زبان روسی).

6. تقویت کلینیک حقوقی و فعالیت‌های موثر علمی و عملی در چهارچوب آن.

ج. اهداف پوهنحی حقوق و علوم سیاسی به لحاظ زمانی

پوهنحی حقوق و علوم سیاسی با توجه به اصل زمان، سه دسته اهداف دارد؛ به‌گونه‌ای که دسته‌ی اول آن را اهداف کوتاه‌مدت، دسته‌ی دوم اهداف میان‌مدت و دسته‌ی سوم عبارت از اهداف درازمدت این پوهنحی می‌باشد. اهداف مزبور در شرح ذیل قابل مطالعه است:

1. اهداف کوتاه‌مدت

اهداف کوتاه‌مدت پوهنحی حقوق و علوم سیاسی به آینده‌ی مطلوب این پوهنحی اطلاق می‌گردد که رسیدن به آن به لحاظ زمانی، الی 1403 خورشیدی می‌باشد. اهداف کوتاه‌مدت نام‌برده قرار ذیل اند:

- تغییر زبان تدریس از دری به انگلیسی (فقط برای سمسترهای هفتم و هشتم).
- تثبیت مؤثریت درسی و مدیریتی این پوهنحی در سطح جامعه از رهگذر تقدیم محصلین توانا و مفید.
- تشکیل مدیریت «افزایش مهارت‌های تقویتی» در چهارچوب پوهنحی حقوق و علوم سیاسی به‌منظور یاددهی و تقویت مهارت‌های زبانی؛ چون زبان دری (ادبی- دستوری)، پشتو (ادبی- دستوری)، انگلیسی، عربی و روسی، و مهارت‌های فنی؛ چون برنامه‌های لازم کمپیوتر و فنون اداری و دفترداری.
- تشکیل دیپارتمنت‌های علوم حقوقی و علوم سیاسی از سمستر اول الی هشتم به‌صورت مستقل و تحت اداره‌ی ریاست پوهنحی حقوق و علوم سیاسی – در آغاز سال 1399 خورشیدی.
- تشکیل تیم انسجام‌یافته از استادان دایمی که در آن، آمار استادان لیسانس به صفر تقرب کند؛ (البته در حال حاضر در برخی مضامین؛ چون کمپیوتر و انگلیسی، عده‌ای از استادانی اگرچه توانمند اما با درجه تحصیلی لیسانس [در جریان اخذ ماستری] قرار دارند).

- تدوین و آماده‌سازی تمامی عناوین یا چپترهای درسی به کتب چاپ شده توسط انتشارات پوهنتون رنا.
- تشکیل مرکز مطالعات علوم حقوقی و سیاسی در چهارچوب این پوهنهی.
- ایجاد برنامه‌ی ماستری در علوم حقوقی و سیاسی – اداری.
- تشکیل کلینیک حقوقی.

2. اهداف میان‌مدت

- اهداف میان‌مدت پوهنهی حقوق و علوم سیاسی به آینده‌ی مطلوب این پوهنهی اطلاق می‌گردد که رسیدن به آن به لحاظ زمانی، الی 1405 خورشیدی می‌باشد.
- اهداف میان‌مدت قرار ذیل است:
- تثبیت جایگاه مناسب در سطح منطقه.
  - در نظرگرفتن بورسیه‌های تحصیلی برای عده‌ای از محصلین در برخی از کشورهای چون پاکستان، تاجکستان و هند.
  - تقویت کتابخانه‌ی سنتی کنونی در حد کتابخانه‌های معیاری متناسب با زمان معاصر.
  - تشکیل کتابخانه‌ی الکترونیکی سازگار با معیارهای عصر حاضر.
  - تقویت برنامه‌ی ماستری در علوم حقوقی و سیاسی و نیز ایجاد رشته‌های جدید در سطح ماستری در چهارچوب این پوهنهی که البته به لحاظ تخصصی و رشته‌ای، با پوهنهی حقوق و علوم سیاسی سازگار باشد.
  - تقدیم رهبران و نخبگان علمی مفید برای جامعه، حکومت و فراتر از آن.

3. اهداف درازمدت

- اهداف درازمدت پوهنهی حقوق و علوم سیاسی به آینده‌ی مطلوب این پوهنهی اطلاق می‌گردد که رسیدن به آن به لحاظ زمانی الی 1409 خورشیدی می‌باشد.
- اهداف درازمدت قرار ذیل است:
- تولید علم در حوزه‌ی حقوق و سیاست.
  - تثبیت و تعریف هویت علمی خود در سطح منطقه با پیوستن به سازمان‌های اعتباردهی منطقه‌ای و جهانی.
  - ایجاد برنامه‌ی دکتری در رشته‌های هم‌پیوند با علوم حقوقی و علوم سیاسی – مدیریتی.
  - افزایش و سرعت‌دهی در روند معرفی رهبران و نخبگان علمی و فکری مفید برای جامعه، حکومت و فراتر از آن.
  - تعریف الگویی مناسب از خود در حوزه‌ها و سازمان‌های علمی کشور و منطقه.

د. مقایسه‌ی اهداف تعیین‌شده‌ی پوهنهی با پوهنتون

- اهداف یا مرام پوهنهی حقوق و علوم سیاسی ذیل چند مؤلفه‌ی اساسی، با مرام تعریف‌شده‌ی پوهنتون رنا وجوه اشتراک دارند:
- تاکید در جهت ارتقای ظرفیت محصلین؛
  - تاکید و تلاش جهت کسب اعتبار ملی و فراملی به لحاظ داشتن معیارهای کیفی؛
  - تاکید بر تسلط فارغین نسبت به بازار کار و صعود قابل ملاحظه‌ی شانس‌های آن‌ها از رهگذر ظرفیت مطلوب و موثر ایشان.

قسمت سوم: تجزیه و تحلیل شرایط محیطی

شرایط محیطی یکی از مؤلفه‌های تاثیرگذار در نهاد تحصیلی و در هر خُرده واحد درونی آن به شمار می‌رود. بدین لحاظ پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا، به منظور تحقق هرچه بهتر و بیشتر اهداف

استراتژیک خود، شرایط و جو محیطی مرتبط به خود را هر از چندگاه مورد بررسی‌های لازم قرار خواهد داد. پیش‌برد و تطبیق پلان‌های استراتژیک و نیز انعطاف در آن هر زمانی در این پوهنچی با توجه به وضعیت صورت می‌گیرد. به‌صورت مشخص، در بحث شرایط محیطی، پوهنچی حقوق و علوم سیاسی روی سه حوزه‌ی ذیل تاکید می‌ورزد:

الف. محیط یا جو سیاسی

شرایط محیطی و سیاسی، فرصت‌ها و چالش‌هایی را برای پوهنچی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا ایجاد کرده است. فرصت‌های که در شرایط سیاسی حاضر وجود دارد باعث می‌گردد تا از یک طرف متقاضیان چشم‌گیری در مطالعه‌ی رشته‌های حقوق و علوم سیاسی وجود داشته باشند و از طرف دیگر باعث می‌گردد این پوهنچی فعالیت‌های هدفمندانه‌ای را در زمینه‌ی صعود ظرفیت‌های علمی و تخصصی متقاضیان به کار گیرد. فرصت‌ها از این قرارند:

○ ساحه و زمینه‌ی کاری در عرصه‌ی حقوق (چه مدنی و چه جزایی) و نیز در عرصه‌ی سیاست و مدیریت به گونه‌ی نسبی وجود دارد و این باعث می‌گردد تا علاقه‌مندان قابل ملاحظه‌ای در این پوهنچی وجود داشته باشند که در واقع این خود فرصتی برای انگیزه‌مند بودن هرچه بیشتر کارگزاران حقوق و علوم سیاسی است.

○ در ساحه‌ی حقوق (مانند سیستم حقوقی مدنی، سیستم حقوقی جزایی، مشاورت حقوقی، وکالت دفاع، سارنوالی و امثال این‌ها) به لحاظ مادی دریافت‌های نسبتاً خوبی برای فارغین وجود دارد که این باعث می‌گردد تا جذابیت مطالعات حقوقی بیشتر گردد.

○ افغانستان به لحاظ اینکه یک کشور پس از جنگ است و نیز جمعی از کشورها در فضای سیاسی آن دخیل‌اند، بازار سیاست، رهبری، حکومت‌داری و مسایل از این قبیل، حرارت بیشتری با خود داشته، به نحویکه سبب علایق بیشتر متقاضیان در مطالعات سیاست و اداره گردیده است.

○ تلاش‌های حکومت افغانستان به خصوص دستگاه وزارت تحصیلات عالی کشور، در روشنایی قانون اساسی نیز حمایت قانونمندان‌های را برای ایجاد و استمرار اصولی فعالیت‌های دانشکده‌های مختلفی چون حقوق و علوم سیاسی مساعد ساخته است که در واقع در این زمینه، حقوق و علوم سیاسی از فضای مشروعبت‌بخش و قانون‌مدارانه‌ی حکومت امروزی به عنوان یک فرصت، استفاده‌های معطوف بر ایجاب منافع ملی کشور را به کار خواهد بست.

○ افزون بر حکومت افغانستان، ایالات متحده امریکا به عنوان شریک استراتژیک این کشور و نیز جامعه‌ی جهانی تلاش‌های فراوانی را به منظور کسب روزافزون مهارت و تخصص علمی جامعه‌ی این کشور اعمال می‌کند که در واقع پوهنچی حقوق و علوم سیاسی همچنان به عنوان یک ساختار کوچکی در این فضا، از چنین حمایت‌ها بهره‌مندی‌های قانونمندی را حاصل خواهد کرد.

افزون بر آنچه ذکر گردید، پوهنچی حقوق و علوم سیاسی در شرایط و محیط سیاسی خود چالش‌هایی را نیز تصور می‌نماید. این چالش‌ها عبارت‌اند از:

○ وجود بیکاری ناشی از بی‌برنامگی بخش اعظمی از ساختارها و کارگزاری‌های حکومت.

○ وجود ناامنی و افزایش روزافزون آن.

○ عدم مسئولیت‌پذیری حکومت در قبال فارغان و متخصصین.

○ برخورد دوگانه‌ی حکومت با واحدهای تحصیلی دولتی و خصوصی.

ب. محیط یا جو اقتصادی-اجتماعی

شرایط و فضای اقتصادی-اجتماعی که مخاطب پوهنچی حقوق و علوم سیاسی قرار گرفته است نیز مانند شرایط سیاسی (در فوق ذکر شد) فرصت‌ها و چالش‌های خود را باخود داشته است. فرصت‌ها از این قرارند:

○ رشد نسبی اقتصاد مردم نسبت به دوره‌های جنگ‌های داخلی و امارت اسلامی طالبان.

○ وجود کمک‌های بین‌المللی و علایق سایر خانواده‌ها در شمولیت فرزندان‌شان در مقطع تخصص.

- وجود انگیزه‌ی نسبی برای جوانان در جهت درس‌خوانی و یا حد اقل شمولیت در دور لیسانس به‌خصوص حقوق و علوم سیاسی.
- علاوه بر فرصت‌های که ذکر گردید، چالش‌هایی نیز در عرصه‌ی اقتصاد در برابر تداوم فعالیت‌های علمی و اداری پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا وجود دارد. چالش‌ها قرار ذیل‌اند:
- نزول دوباره‌ی اقتصاد جامعه به‌گونه‌ی روز افزون.
- کاهش فرصت‌های شغلی.
- بحران مهاجرت.

ج. فضای فرهنگی

- پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا یک سلسله فرصت‌ها و چالش‌هایی را در عرصه‌ی فرهنگ نیز فراروی فعالیت خود دارد. فرصت‌ها در شرایط فرهنگی از این قرار‌اند:
- شکل‌گیری روز افزون روحیه‌ی درس‌خوانی و تخصص‌گرایی به خصوص در زمینه‌ی مطالعات حقوق و سیاست.
  - رقابت‌های مثبت خانواده‌ها در زمینه‌ی سرنوشت علمی فرزندان‌شان.
  - شهری‌شدن و مدنی‌تر شدن روز افزون افراد جامعه.
  - افزون بر فرصت‌های مزبور، چالش‌هایی نیز در شرایط فرهنگی کشور، فراروی فعالیت‌های پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا قابل تصور است. چالش‌ها قرار ذیل است:
  - وجود نیپوتیسم در حکومت و سردشدن روحیه‌ی درس‌خوانی برخی‌ها از این رهگذر.
  - رقابت ناسالم میان نهادهای اکادمیک در سطح کشور.
  - آثار جنگ‌های داخلی در رفتار عده‌ای از محصلان در محیط تحصیلی.
  - عدم کفایت مکاتب طی دوازده سال در الگوسازی تربیتی جوانان.
  - عدم قابلیت برخی از خانواده‌ها در هدایت درست و منطقی فرزندان‌شان.

قسمت چهارم: تجزیه و تحلیل منابع و امکانات

پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا امکاناتی را در عرصه‌های مادی و معنوی با خود داشته به نحوی که با توجه به انرژی ناشی از امکانات این‌چنینی می‌تواند به فعالیت‌های خود جهت دستیابی به اهداف تعریف‌شده‌اش نایل آید. امکانات قرار شرح ذیل است:

الف. امکانات مادی

پوهنحی حقوق و علوم سیاسی تاکنون (خزان 1398) به تعداد نزدیک به دوهزار محصل دارد. البته که از تعداد محصلین یادشده، جمع زیادی فاقد پرداخت‌های مالی‌اند و جمع زیادی از آن‌ها با تخفیف‌های بالایی (بنا بر مشکلات اقتصادی‌شان) در این پوهنحی مصروف تحصیل‌اند؛ با این همه، دریافت‌های مادی این محصلین، حداقل به فعالیت‌های اعضای علمی و اداری پوهنحی حقوق و علوم سیاسی تاکنون استمرار بخشیده است. همچنان وجود تعمیر و صنوف معیاری برای طبقه ذکور و اناث، امکانات و لوازم درسی چون تخته، پراجکتور و غیره، مسجد، فضای سبز، کتابخانه، کانتین جداگانه و مجهز برای طبقه‌ی ذکور و اناث، صنف‌های درسی جداگانه با تفکیک جنسیت، وجود مرکز بانوان به‌صورت مستقل برای رسیدگی به امور مربوط به بانوان، کریرسنتر یا مرکزی تبارز شخصیت برای محصلان، ترانسپورت رایگان برای بانوان و مواردی از این قبیل.

ب. امکانات معنوی

پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا با توکل به خدا و تلاش‌های صادقانه و تخصصی کارگزاران خود طی سال‌های اخیر به پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای دست یافته که در واقع چنین پیشرفت‌ها خود نشانی از قوت معنوی این فاکولته است. به صورت مشخص داشته‌های چون استادان متخصص و متعهد، فضای کاملاً قابل اعتماد برای آقایان و خانم‌ها به لحاظ علمی و هنجارهای ارزشی، اشتراک مخلصانه میان

کارگزاری‌های پوهنحی و رهبری عالی پوهنتون، انتشارات و چاپ کتب و رساله‌های علمی در هر سمستر، فکر مشترک ملی‌گرایانه برای تمامی مجریان امور این پوهنحی و تمامی افق‌های پوهنتون، شمولیت در برنامه‌ی کارساز تضمین کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی، شمولیت در سازمان تضمین کیفیت بین‌المللی امریکا، داشتن جایگاه نسبی در جامعه و مواردی از این قبیل می‌تواند امکانات یا داشته‌های معنوی این پوهنحی را تعریف نماید.

قسمت پنجم: نیازها و پویایی لازم در آینده

اجرای اقدامات ذیل در آینده‌ی پوهنحی حقوق و علوم سیاسی الزامی است:

- افزایش اساتید دایمی.
- افزایش تعداد صنوف.
- چاپ کتاب‌های چون: تاریخ معاصر افغانستان، تاریخ روابط خارجی افغانستان، حقوق بشر در معاهدات بین‌الملل و اسلام، سیرت‌النبی(ص)، نظام اقتصادی اسلام، سازمان‌های بین‌المللی، صلح و حل منازعات، حقوق بین‌الملل بشردوستانه و نیز کتاب‌های چاپ‌شده بار دیگر با تجدید نظر و اضافات چاپ گردند و این روال الی تکمیل 90 درصد درس‌نامه‌ها تداوم یابد.
- تشکیل مجمع علمی و ارائه‌ی سمینارهای هفته‌وار استادان.

تذکر:

بقیه اهداف پوهنتون از تحول‌پذیری یا میزان پویایی این پوهنحی در قید زمان، در پرتو اهداف زمان‌مند و تعریف‌شده‌ی آن تحقق خواهد یافت.

قسمت ششم: اجرای استراتژی مطلوب

پیش‌برد امور مرتبط با پالیسی مزبور طبق لایحه‌ی وظایف کارگزاران پوهنحی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا در روشنایی دیدگاه و ماموریت و پلان عملیاتی این پوهنحی صورت می‌گیرد.

قسمت هفتم: نقاط قوت و ضعف

1. نقاط قوت

- موجودیت استادان متعهد و توانا.
- رفتار هدفمندانه و معطوف بر دیدگاه و ماموریت پوهنحی حقوق و علوم سیاسی در امر ارتقای ظرفیت محصلان.
- موجودیت نیروی انسانی قابل ملاحظه (تعداد لازم محصلان).

2. نقاط ضعف

- کوتاهی در تحقق برخی از اهداف: تاکنون (خزان 1398) برخی از اهداف پوهنحی (مانند راه‌اندازی برنامه‌ی ماستری) تحقق نیافته است.
- ضعف در تطبیق مطلق پلان ارتقای ظرفیت: پلان ارتقای ظرفیت استادان نسبتاً عملی شده اما تاکنون پوهنحی نتوانسته اکثریت اعضای خود را در سطح دکتری (PHD) برساند.
- سفرهای علمی مانند دیدار از پوهنتون‌های برتر منطقه و دنیا به گونه‌ی نسبی عملی شده اما چنین دیدارها در سطح کافی صورت نگرفته است.

قسمت هشتم: مباحث مکمل

➤ تجدید نظر پلان استراتژیک: تغییر در پلانا استراتژیک پوهنحی حقوق و علوم سیاسی و نیز تجدید نظر در مورد مفردات آن می‌تواند با درخواست ریاست پوهنحی، آمرین دبیرت‌منت‌ها و یا پیشنهاد چهار نفر از استادان دایمی با تشکیل شورای علمی پوهنحی صورت گیرد. فیصله‌ها در این زمینه از طریق اکثریت آرای حاضر صورت می‌گیرد. افزون بر آن، نکات کلیدی یا اهداف استراتژیک و کلی این پوهنحی در نهایت امر انعطاف‌ناپذیر خواهد بود، اما آنچه به اهداف فرعی یا اهداف تاکتیکی معطوف است، متناسب

- با زمان تحول می‌پذیرد و مراد از "تجدید نظر"، عبارت از پاره‌های از اهداف فرعی و در نهایت پنج درصدی از اهداف کلی یا استراتژیک خواهد بود.
- پلان جذب محصلین: میزان جذب محصلین در پوهنحی حقوق و علوم سیاسی همه ساله باتوجه به معیارهای ذیل صورت می‌گیرد:
- داشتن شرایط اشتراک در کانکور.
  - کسب نمرات کامیابی در کانکور رنا؛ مگر اینکه توسط وزارت تحصیلات عالی بعد از اعلام نتایج کانکور دولتی، به صورت مستقیم (به اعتبار کانکور دولتی) معرفی گردیده باشد.
  - امکانات کافی چون صنوف درسی، فضای لازم، استادان مؤثر و سایر نیازهای این‌چنینی.
- فارغین: شرایط فراغت در پوهنحی حقوق و علوم سیاسی به گونه‌ی ذیل تعریف می‌گردد:
- تکمیل حداقل کریدت‌های تعریف‌شده در مقطع لیسانس بر مبنای صراحت لایحه‌ی وزارت تحصیلات عالی کشور.
  - سپری نمودن موفقانه‌ی امتحان نهایی سمستر اخیر در پوهنحی مربوطه.
  - دفاع موفقانه‌ی مونوگراف.
- افزون بر نکات متذکره، پوهنحی حقوق و علوم سیاسی با همکاری معاونیت امور محصلان و نیز اداره‌ی ارتباطات پوهنتون، با محصلین فارغ‌شده از این پوهنحی، روابط خود را تحکیم می‌بخشد.
- این پوهنحی، از موقف کاری، پیشرفت‌های روز افزون و دست‌آوردها، احوال و سایر داشته‌های فارغین خود در پایان هر سال تحصیلی یک مرتبه اطلاع حاصل نموده و نیز در صورت ایجاب وضعیت، نشستی را با ایشان به صورت غیردیپلماتیک تدارک می‌بیند.
- بنیه مالی: آنچه به عنوان اهداف و مسیرهای آینده‌ی پوهنحی حقوق و علوم سیاسی چه در پلان استراتژیک و چه در پلان ارتقای ظرفیت اساتید و سایر برنامه‌های این پوهنحی تدوین می‌یابد، مصارف مالی آن‌ها جهت تطبیق، در آغاز هر سمستر بعد از تدوین طرح بودجه‌ی سمستروار پوهنحی و ارسال آن به امریت مالی و تأییدی آن توسط مقام ریاست پوهنتون حاصل می‌گردد.

منابع:

1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان.
2. معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی کشور.
3. پلان استراتژیک پوهنتون رنا.
4. مرامنامه‌ی مدون پوهنتون رنا.
5. مرامنامه‌ی مدون پوهنځی حقوق و علوم سیاسیه.
6. کریکولم پوهنځی حقوق و علوم سیاسیه.
7. انټرنټ: چهارچوب‌های تدوین استراتژیک – پلان.

جدول شهرت و امضای اعضای شورای علمی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی

شماره	نام کامل	موقف درشورا	امضا
1	ذبیح الله افرا	رئیس شورا	
2	کامبخش نیکویی	منشی	
3	عبدالجلیل روحانی	عضو	
4	گل حمیدحمید	عضو	
5	نصیر احمدقادری	عضو	
6	آمنه حسینی	عضو	
7	سیف الله سایف	عضو	

تذکر: شورای علمی پوهنچی حقوق و علوم سیاسی مؤرخ 1398/12/9 پلان استراتژیک پوهنچی را با پروتکل (013) با اکثریت آرا تصویب کرد.

جدول شهرت و امضای اعضای شورای علمی پوهنتون رنا

شماره	نام کامل	موقف درشورا	موقف در پوهنتون	امضا
1	سیدمصطفی سعیدی	رئیس شورا	معاون علمی-تدریسی پوهنتون رنا	
2	رحیم الله شیردل	عضو	مشاور مقام ریاست در امور منابع بشری	
3	مولانا ذین العابدین صافی	عضو	معاون امور محصلان پوهنتون رنا	
4	عبدالنواب بینش	عضو	معاون امور اداری پوهنتون رنا	
5	انعام الله انعام	عضو	رئیس پوهنهی اداره تجارت	
6	فردین احمدی	عضو	رئیس پوهنهی کمپیوتر ساینس	
7	عبدالصبور غفوری	عضو	رئیس پوهنهی ژورنالیزم و ارتباطات عامه	
8	ذبیح الله افرا	عضو	رئیس پوهنهی حقوق و علوم سیاسی	
9	دکتر سرور سار فیع زاده	عضو	رئیس مرکز مطالعات علمی-پژوهشی	
10	محمد مسلم نعیمی	عضو	آمر اداره روابط عامه	
11	امین الله یما	عضو	آمر امور مالی پوهنتون رنا	
12	شبیر احمد	عضو	آمر منابع بشری پوهنتون رنا	

تذکر: شورای علمی پوهنتون رنا به تاریخ 1398/04/11. پلانا ستر اترژیک پوهنهی حقوق و علوم سیاسی را با پرتکل (7) با اکثریت آرای حاضر تصویب کرد.